

بانک

اداره: خارجه / بین الملل

با سلام و احترام؛

پیرو بخشنامه شماره ۰۴/۱۱۴۳۰۸ مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۱۶، موضوع ابلاغ اصلاحیه «دستورالعمل معاملات بازار ارز تجاری مرکز مبادله ارز و طلای ایران» ضمن اشاره به تصویب‌نامه شماره ۱۷۲۰۷۶/ت۶۵۲۳۶ مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۱۰ هیئت محترم وزیران (موضوع آئین‌نامه تضمین امنیت غذایی و بهبود معیشت مردم) و تکالیف قانونی مصرح در آیین‌نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز به اطلاع می‌رساند؛ در راستای اجرا و حمایت از سیاست‌های معیشتی دولت، ایجاد ثبات اقتصادی و به‌منظور تسهیل تجارت خارجی، تشویق صادرکنندگان و افزایش عرضه ارز برای تأمین حداکثری منابع ارزی مورد نیاز برای واردات کالا و خدمات به کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران فرآیندهای اجرایی لازم جهت تسهیل و یکپارچه سازی بستر معاملات خرید و فروش گروه اول و دوم در سامانه معاملات بازار ارز تجاری مرکز مبادله ارز و طلای ایران را با تغییراتی در دستورالعمل‌های ضمیمه بخشنامه صدرالذکر، مورد بازنگری و اصلاح مجدد قرار داده است. با عنایت به اصلاحات انجام شده، ویرایش جدید "دستورالعمل معاملات بازار ارز تجاری مرکز مبادله ارز و طلای ایران" و "شرایط‌نامه حقوقی سامانه ارز تجاری مرکز مبادله ارز و طلای ایران"، "شرایط‌نامه معاملات موسسه اعتباری متقاضی خرید در سامانه ارز تجاری مرکز مبادله ارز و طلای ایران" و "شرایط‌نامه معاملات موسسه اعتباری متقاضی فروش در سامانه ارز تجاری مرکز مبادله ارز و طلای ایران" جهت اطلاع و اقدام ارسال می‌گردد. ضمن الزام به رعایت سایر ضوابط و مقررات ارزی در اجرای این بخشنامه و تأکید بر اجرای دقیق دستورالعمل‌های ارسالی، مقتضی است مراتب را به کلیه شعب و واحدهای ارزی ذی‌ربط ابلاغ و بر حسن اجرای آن نیز نظارت نمایند.

اداره تدوین مقررات ارزی

امیرحسین سرلک

۶۰۳۱-۰۱

داود کیومرثی

۶۰۱۶

«شرایطنامه حقوقی سامانه ارز تجاری مرکز مبادله ارز و طلای ایران»

باسمه تعالی

به موجب تأیید و امضای الکترونیک این شرایطنامه، موسسه اعتباری (از این پس کاربر) به عنوان متقاضی دریافت خدمات کاربری سامانه ارز تجاری (از این پس سامانه) مرکز مبادله ارز و طلای ایران، با رضایت کامل و آزادی اراده و بدون هرگونه اجبار، الزام و اکراه و بدون هرگونه قید و شرط، در مقابل شرکت مرکز مبادله ارز و طلای ایران (از این پس مرکز مبادله) به شماره ثبت ۶۱۱۰۵۹ و شناسه ملی ۱۴۰۱۲۱۲۶۰۲ به آدرس تهران، خیابان خالد اسلامبولی (وزرا) ضلع جنوبی پارک ساعی، پلاک ۷۰، کد پستی ۱۵۱۱۹۱۸۹۱۱ و شماره تلفن ۰۲۱۷۲۰۸۷۰۰۰، متعهد شد:

الف) کاربری سامانه

- ۱) تمامی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران، ضوابط ابلاغی بانک مرکزی و شیوهنامه‌های مرکز مبادله مربوط به کاربری سامانه است. در صورتی که در فرآیند دریافت خدمات از سامانه، عدم ایفای وظایف و تکالیف قانونی، مقرراتی و قراردادی کاربر کشف گردد، هرگونه مسئولیت و تبعات حقوقی و کیفری ناشی از آن متوجه کاربر است.
- ۲) تمامی اطلاعات لازم جهت استفاده از خدمات سامانه را به طور کامل و صحیح وارد نموده و از ثبت هرگونه اطلاعات اشتباه در فرآیند سامانه خودداری نماید. مسئولیت ناشی از اظهار اطلاعات نادرست تماماً بر عهده کاربر است.
- ۳) صرف تأیید شرایطنامه حاضر توسط کاربر به معنای تکمیل ثبت نام در سامانه نیست؛ کاربر مکلف است سایر اطلاعات مقتضی را تکمیل نماید. در صورت نقص مدارک و اطلاعات مورد نیاز، مرکز مبادله حق جلوگیری از دسترسی کاربر به سامانه از طریق مسدودسازی حساب کاربری یا حذف آن را دارد. کاربر اقرار می کند اطلاعات و مدارک ارسال شده صحیح و مطابق با واقع بوده و تبعات ناشی از اثبات خلاف آن از قبیل جعل، عدم تطابق اطلاعات اظهاری با واقع و غیره تماماً بر عهده وی است.
- ۴) با توجه به حاکمیت نظامات دولتی بر عملکرد سامانه، در صورتی که مطابق تصمیمات مراجع ذیصلاح قانونی، محدودیت، ممنوعیت، توقف و غیره در فرآیند و کاربری سامانه ایجاد و اعمال شود، کاربر حق هرگونه ادعا و دعوی را نسبت به مرکز مبادله از خود سلب و ساقط می نماید.
- ۵) مرکز مبادله صرفاً بستر معاملات را برای کاربر فراهم می کند و در صورت وقوع هرگونه اختلال در سامانه که منتج به مواردی نظیر حذف سفارش یا جلوگیری از طی فرآیند کاربری شود، مرکز مبادله تصمیمات مقتضی را اتخاذ نموده و کاربر حق هرگونه ادعا، اعتراض و شکایت نسبت به تصمیمات اتخاذ شده را از خود سلب و ساقط نمود.
- ۶) دستورالعمل معاملات ارز تجاری مرکز مبادله ارز و طلای ایران و اطلاعیه‌های منتشر شده در تارنمای رسمی و سامانه و سایر اسناد، مدارک و فرم‌ها جزء لاینفک شرایطنامه حاضر بوده و برای کاربر الزام آور است. در این خصوص، هیچ گونه ادعاء مبنی بر عدم اطلاع مسموع نیست.

- ۷) محل پذیرش شرایطنامه حاضر، استقرار و فعالیت سامانه و اجرای تعهدات ناظر و مرتبط با آن، شهر تهران است.

تلفن ۰۲۱ ۷۲۰۸۷۰۰۰
دورنگار ۰۲۱ ۷۲۰۸۷۲۲۲
ایمیل info@ice.ir
تهران، خیابان خالد اسلامبولی
اوزرا، ضلع جنوبی پارک ساعی
پلاک ۷۰، کدپستی ۱۵۱۱۹۱۸۹۱۱

«شرایطنامه معاملات مؤسسه اعتباری متقاضی خرید در سامانه ارز تجاری مرکز مبادله ارز و طلای ایران»

- ۶-۶ در نمادهایی سفارش گذاری شود که امکان دریافت ارز آن نماد و تبدیل آن به سایر ارزهای قابل تامین را داشته باشد.
- ۶-۷ سازوکار پایاپای نسبت به محاسبه و پایاپای سازی تعهدات متقابل مؤسسات اعتباری نسبت به یکدیگر در پایان هر روز معاملاتی اقدام می نماید و مراتب را جهت تسویه و کارسازی به مؤسسات اعتباری اعلام می کند. در این صورت کیف ارزی معاملات مؤسسه اعتباری در پایاپای به میزان وجه معامله، بدهکار یا بستانکار می شود.
- ۶-۸ به موجب تایید و امضای الکترونیک این شرایطنامه، به مرکز مبادله به طور قطعی و بدون هرگونه قید و شرط وکالت بلاعزل، اختیار تام و اجازه جهت محاسبه، کسر کارمزد متعلقه، تهاتر و پایاپای نمودن دیون و مطالبات ارزی بین مؤسسات اعتباری، ناشی از تطابق سفارش ها و انجام معاملات در سامانه، اعطاء نمود و نسبت به نتایج عملیات پایاپای، هیچ گونه ادعا، شکایت و اعتراض ندارد.
- ۶-۹ به موجب تایید و امضای الکترونیک این شرایطنامه و فارغ از نتیجه عملیات پایاپای، مکلف است تعهدات خود ناشی از انجام معامله به وکالت از متقاضی خرید را نسبت به موکل خود به طور کامل و قطعی و بدون قید و شرط ایفاء نماید و تا زمان ایفای کامل تعهد، مسئول و متعهد به نتیجه است.
- ۷- در روش معامله مستقیم متعهد می شوم:
- ۷-۱ طبق ضوابط بانک مرکزی و درخواست مشتری نسبت به ثبت درخواست خرید اقدام نمایم.
- ۷-۲ کلیه مسئولیت های ناشی از مغایرت درخواست متقاضی خرید با ثبت درخواست خرید در سامانه بر عهده مؤسسه اعتباری است.
- ۷-۳ پیش از سفارش گذاری در سامانه، معادل ریالی ارزش ارز مورد معامله و کارمزدهای متعلقه را در کیف پول خود نزد مرکز مبادله تامین نمایم.
- ۷-۴ به موجب تایید و امضای الکترونیک این شرایطنامه، به مرکز مبادله به طور قطعی و بدون هرگونه قید و شرط وکالت بلاعزل، اختیار تام و اجازه جهت محاسبه و کسر کارمزد متعلقه، اعطاء نموده و هیچ گونه ادعا، شکایت و اعتراض ندارم.
- ۷-۵ نسبت به اطلاع رسانی فرآیند معامله در روش معامله مستقیم به متقاضی خرید و اخذ تعهدنامه مبنی بر "رعایت مفاد دستورالعمل، ایفای دقیق و کامل تعهدات آن ها مطابق با توافقات انجام شده (نوع ارز، میزان ارز، نرخ ریالی ارز و بازه زمانی تحویل ارز به ذی نفع/نماینده ذی نفع در خارج از کشور و یا کارسازی آن در حساب اعلام شده توسط خریدار)، پذیرش تمامی ریسک ها و مسئولیت های ناشی از معامله (از جمله ریسک عدم کارسازی وجه در موعد مقرر) و عدم مسئولیت بانک مرکزی، مرکز مبادله و مؤسسه اعتباری در ایفای تعهدات طرفین معامله" اقدام نمایم.
- ۸- کلیه کارمزدهای اعلامی بانک مرکزی توسط مؤسسه اعتباری به اطلاع متقاضی خرید رسانده و ایشان نسبت به کسر کلیه هزینه های عملیاتی از محل وجه پرداختی هیچ گونه ادعا و اعتراضی ندارد. همچنین از اخذ هرگونه وجه ریالی یا ارزی تحت هر عنوان از قبیل کارمزد یا هزینه و به هر میزان خارج از حدود کارمزدهای ابلاغی بانک مرکزی خودداری نماید.
- ۹- از هرگونه تبانی با متقاضی فروش، متقاضی خرید و سایر مؤسسات اعتباری خودداری نماید.

«شرایطنامه حقوقی سامانه ارز تجاری مرکز مبادله ارز و طلای ایران»

امضای الکترونیک محسوب شده و منتسب به کاربر است و هرگونه ادعای انکار و تردید در این خصوص را از خود سلب و ساقط می‌نماید.

۱۷) محل تجاری و کاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مرکز مبادله شهر تهران است که مستند به بند (الف) ماده (۲۹) قانون تجارت الکترونیکی مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۱۷، به عنوان محل استقرار سیستم اطلاعاتی و محل ارسال و دریافت داده‌پیام اصل ساز و مخاطب محسوب می‌شود.

ب) الزامات معاملاتی

۱۸) ثبت درخواست خرید ارز توسط کاربر، هیچ‌گونه حقی برای وی ایجاد نمی‌کند و مرکز مبادله در این خصوص هیچ‌گونه مسئولیتی ندارند.

۱۹) با علم و آگاهی کافی و لازم به شرایط حاکم بر معاملات ارز تجاری، اقدام به سفارش‌گذاری در سامانه می‌نماید و هرگونه ادعا مبنی بر عدم اطلاع از شرایط و ضوابط مسموع نیست.

۲۰) مرکز مبادله در قبال قصور یا تقصیر کاربر در بررسی، صحت‌سنجی و ثبت اطلاعات، سفارش‌گذاری، اخذ کارمزدهای متعلقه و کارسازی ارز هیچ‌گونه مسئولیتی نداشته و نخواهد داشت. بدیهی است تخطی از قوانین و مقررات حاکم، مشمول تعقیب قضایی یا برخورد قانونی و انضباطی نسبت به متخلف است.

۲۱) با اطلاع از شرایط حاکم بر نظام ارزی کشور و امکان تغییر قوانین، مقررات و مصوبات مرتبط و تاثیر آن بر سامانه، هرگونه دعوای و شکایت در این خصوص را نسبت به مرکز مبادله، از خود سلب و ساقط نمود.

۲۲) نسبت به عقد قرارداد با متقاضی خرید یا متقاضی فروش روش معامله غیر مستقیم اقدام نموده و تمامی اختیارات لازم و مورد نیاز را وفق قوانین و مقررات از ایشان اخذ نماید و نسبت به هرگونه ادعا و دعوایی در زمینه معاملات و سفارش‌های مرتبط در سامانه، به وی پاسخگو است و تمامی ریسک‌های محتمل را از طریق سازوکارهای مقتضی پوشش داده است.

۲۳) نسبت به اطلاع‌رسانی فرآیند معامله در روش معامله مستقیم به متقاضی خرید / متقاضی فروش و اخذ تعهدنامه مبنی بر رعایت مفاد دستورالعمل، ایفای دقیق و کامل تعهدات آن‌ها مطابق با توافقات انجام شده، پذیرش تمامی ریسک‌ها و مسؤولیت‌های ناشی از معامله و عدم مسؤولیت بانک مرکزی، مرکز مبادله و مؤسسه اعتباری در ایفای تعهدات طرفین معامله اقدام نماید.

۲۴) با علم و آگاهی اقرار می‌نماید، از توان فنی، اجرایی و مالی لازم و کافی در زمینه کارسازی تعهدات ارزی خود در روش معامله غیرمستقیم برخوردار است و کلیه مسؤولیت‌های ناشی از تاخیر یا قصور و تقصیر در انجام آن تعهدات را به عهده می‌گیرد.

- ۵-۶ به موجب تایید و امضای الکترونیک این شرایطنامه، به مرکز مبادله به طور قطعی و بدون هرگونه قید و شرط وکالت بلاعزل، اختیار تام و اجازه جهت محاسبه، کسر کارمزد متعلقه، تهاتر و پایاپای نمودن دیون و مطالبات ارزی بین مؤسسات اعتباری، ناشی از تطابق و انجام معاملات در سامانه، اعطاء نمود و نسبت به نتایج عملیات پایاپای، هیچگونه ادعا، شکایت و اعتراض ندارد.
- ۵-۷ موجب تایید و امضای الکترونیک این شرایطنامه و فارغ از نتیجه عملیات پایاپای، مکلف است تعهدات خود ناشی از انجام معامله به وکالت از متقاضی فروش را نسبت به متقاضی خرید به طور کامل و قطعی و بدون قید و شرط ایفاء نماید و تا زمان ایفاء کامل تعهد، مسئول و متعهد به نتیجه است.
- ۵-۸ از هرگونه تبانی با متقاضی فروش، متقاضی خرید و سایر مؤسسات اعتباری خودداری نماید.
- ۵-۹ لغو سفارش صرفاً تا پیش از پایان مهلت سفارش گذاری امکان پذیر است.
- ۶- روش معامله مستقیم متعهد می‌شوم:
- ۶-۱ طبق ضوابط بانک مرکزی و درخواست مشتری نسبت به ثبت درخواست فروش اقدام نمایم.
- ۶-۲ کلیه مسئولیت‌های ناشی از مغایرت درخواست متقاضی فروش با ثبت درخواست فروش در سامانه بر عهده مؤسسه اعتباری است.
- ۶-۳ به موجب تایید و امضای الکترونیک این شرایطنامه، به مرکز مبادله به طور قطعی و بدون هرگونه قید و شرط وکالت بلاعزل، اختیار تام و اجازه جهت محاسبه، کسر کارمزد متعلقه، اعطاء نمود و هیچگونه ادعا، شکایت و اعتراض ندارم.
- ۶-۴ نسبت به اطلاع‌رسانی فرآیند معامله در روش معامله مستقیم به متقاضی فروش و اخذ تعهدنامه مبنی بر "رعایت مفاد دستورالعمل، ایفاء دقیق و کامل تعهدات آن‌ها مطابق با توافقات انجام شده (نوع ارز، میزان ارز، نرخ ریالی ارز و بازه زمانی تحویل ارز به ذی‌نفع/نماینده ذی‌نفع در خارج از کشور و یا کارسازی آن در حساب اعلام شده توسط خریدار)، پذیرش تمامی ریسک‌ها و مسئولیت‌های ناشی از معامله (از جمله ریسک عدم کارسازی وجه در موعد مقرر) و عدم مسئولیت بانک مرکزی، مرکز مبادله و مؤسسه اعتباری در ایفاء تعهدات طرفین معامله" اقدام نمایم.
- امضای الکترونیک این تعهدنامه به‌خودی‌خود به معنای قبول بی‌قیدوشرط تمامی قوانین و مقررات حاکم و پذیرش تمامی مسئولیت‌های حقوقی و کیفری مرتبط است و مؤسسه اعتباری متعهد و ملزم به رعایت کلیه قوانین و مقررات جاری کشور و دستورات بانک مرکزی است.
- ۷- محل پذیرش شرایطنامه حاضر و اجرای تعهدات ناظر و مرتبط با این قرارداد، شهر تهران است.
- ۸- محل تجاری و کاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مرکز مبادله شهر تهران است که مستند به بند (الف) ماده ۲۹ قانون تجارت الکترونیکی مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۱۷، به عنوان محل استقرار سیستم اطلاعاتی و محل ارسال و دریافت داده‌پیام اصل ساز و مخاطب محسوب می‌شود.
- ۹- با تطابق سفارش خرید و سفارش فروش، معامله قطعی شده و مؤسسه اعتباری متقاضی فروش کلیه اختیارات قانونی و قراردادی از جمله خیار غبن ولو فاحش را از خود سلب و ساقط نمود.

رونوشت:

رئیس کل محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، جناب آقای دکتر همتی، رئیس کل محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، برای استحضار.

نهاد ریاست جمهوری، جناب آقای دکتر کیانی بختیاری، رئیس محترم دفتر معاون اول رئیس جمهور، برای استحضار.

وزارت امور اقتصادی و دارایی، جناب آقای دکتر مدنی‌زاده، وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی، برای استحضار.

وزارت جهاد کشاورزی جناب آقای دکتر نوری قزلجه، وزیر محترم جهاد کشاورزی، برای استحضار و صدور دستور مقتضی.

وزارت صنعت، معدن و تجارت، جناب آقای مهندس اتابک، وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت، برای استحضار و صدور دستور مقتضی.

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، جناب آقای دکتر ظفرقندی، وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، برای استحضار و صدور دستور مقتضی.

معاون محترم تنظیم‌گری و نظارت، جناب آقای دکتر محمد پور، برای استحضار.

سازمان توسعه تجارت ایران، جناب آقای دهقان دهنوی، رئیس کل محترم سازمان توسعه تجارت ایران، برای استحضار و صدور دستور مقتضی.

سازمان گمرک جمهوری اسلامی ایران، جناب آقای عسگری، رئیس کل محترم گمرک ج.ا.ا، برای استحضار و صدور دستور مقتضی.

شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، جناب آقای دکتر مسرور، دبیر محترم شورای عالی مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی، برای استحضار و صدور دستور مقتضی.

مدیرکل محترم دارایی‌های ارزی، جناب آقای مجیدی شیل‌سر، برای استحضار.

مدیر کل محترم عملیات پولی و اعتباری، جناب آقای صحابی لطف، برای استحضار.

مدیر کل محترم امور تجارت خارجی، جناب آقای دکتر شکوهی، برای استحضار و صدور دستور مقتضی.

مدیر کل محترم بررسی‌های اقتصادی، جناب آقای دکتر اخباری، برای استحضار.

مدیرکل محترم تنظیم مقررات، جناب دکتر صدقی، برای استحضار.

مدیرکل محترم نظارت بانکی، جناب آقای دکتر غنی‌آبادی، برای استحضار.

مدیرکل محترم حقوقی، جناب آقای شایان، برای استحضار و صدور دستور مقتضی.

مدیرکل محترم نظارت غیربانکی، جناب آقای باغبان، برای استحضار.

وزارت صنعت، معدن و تجارت، سرکار خانم باقری زمردی، مدیرکل محترم دفتر مقررات صادرات و واردات، برای استحضار و صدور دستور مقتضی.

مدیر محترم اداره آمار و تحقیقات ارزی، جناب آقای کاوند، برای استحضار و صدور دستور هرگونه اقدام مقتضی.

مدیر محترم اداره پایش بازار ارز، جناب آقای لامعی، برای استحضار و صدور دستور مقتضی.

مدیر محترم اداره خزانه داری ارزی، جناب آقای دیلنتی دیلمی، برای استحضار و صدور دستور مقتضی.

مدیر محترم اداره تخصیص ارز، جناب آقای تاجیک‌نژاد، برای استحضار و صدور دستور مقتضی.

مدیر محترم اداره رسیدگی به تعهدات صادراتی و وارداتی، جناب آقای عسگری، برای استحضار و صدور دستور مقتضی.

مدیر محترم اداره عملیات ارزی، جناب آقای شاپوری، برای استحضار و صدور دستور مقتضی.

مدیر محترم اداره تامین مالی ارزی، جناب آقای شهر آئینی، برای استحضار.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، جناب آقای حسن‌زاده، رئیس محترم اتاق بازرگانی ایران، برای استحضار و انعکاس

مراتب به نحو مقتضی به فعالان تجارت خارجی اعم از صادرکنندگان و واردکنندگان مشمول.

مرکز مبادله ارز و طلای ایران، جناب آقای دکتر سعیدی مدیرعامل محترم مرکز مبادله ارز و طلای ایران، برای استحضار و صدور دستور مقتضی.

— دیوان محاسبات کشور ، مدیر محترم گروه اول حسابرسی هیات چهار امور اقتصادی و زیربنایی، جناب آقای امین ساکینی، برای استحضار.

— مدیر محترم اداره تطبیق ، جناب آقای اعتباری، برای استحضار.

— سرپرست محترم اداره روابط عمومی ، سرکار خانم آقای بهمن بیگلر، سرپرست محترم اداره روابط عمومی، برای استحضار.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

دستورالعمل معاملات بازار ارز تجاری مرکز مبادله ارز و طلای ایران

نسخه اصلاح شده

۱۴۰۴/۱۰/۲۰

باسمه تعالی

«دستورالعمل معاملات بازار ارز تجاری مرکز مبادله ارز و طلای ایران»

در راستای اجرای جزء (۱۰) بند (ب) ماده (۴)، بند (الف) ماده (۴۴) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و جزء (۲) بند (الف) ماده (۱۱) قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت مصوب ۱۴۰۳/۰۴/۱۸، «دستورالعمل معاملات بازار ارز تجاری مرکز مبادله ارز و طلای ایران» به شرح زیر تصویب می‌گردد.

بخش اول) تعاریف و کلیات

ماده (۱) اصطلاحات و واژگان به کار رفته در این دستورالعمل دارای معانی مشروح زیر است:

- ۱) **بانک مرکزی:** بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛
- ۲) **مرکز مبادله:** شرکت مرکز مبادله ارز و طلای ایران (سهامی خاص)؛
- ۳) **مؤسسه اعتباری:** بانک و مؤسسه اعتباری غیربانکی که دارای اجازه‌نامه عملیات ارزی از بانک مرکزی یا دارای مجوز خاص از بانک مرکزی است؛
- ۴) **متقاضی فروش:** بانک مرکزی، صادرکننده، سرمایه‌گذار خارجی و سایر اشخاصی که به تشخیص بانک مرکزی واجد صلاحیت فروش ارز هستند؛
- ۵) **متقاضی خرید:** بانک مرکزی، واردکننده و سایر اشخاصی که حسب مقررات ارزی بانک مرکزی و این دستورالعمل واجد صلاحیت خرید ارز بوده و دارای تخصیص معتبر از محل تأمین ارز مرکز مبادله ارز و طلا هستند؛
- ۶) **معامله غیرمستقیم:** معامله ارزی فیما بین متقاضی خرید و فروش به شرح بخش دوم این دستورالعمل؛
- ۷) **معامله مستقیم:** معامله ارزی فیما بین متقاضی خرید و فروش به شرح بخش سوم این دستورالعمل؛
- ۸) **سامانه:** سامانه‌ی معاملاتی ارز تجاری مرکز مبادله؛
- ۹) **جلسه معاملاتی:** بازه زمانی در روز است که سفارش‌گذاری و تطابق سفارش‌ها در آن انجام می‌شوند؛
- ۱۰) **نماد معاملاتی:** مشخصات ارز مورد معامله؛
- ۱۱) **مجوز:** درخواست خرید/فروش ثبت شده در سامانه توسط متقاضی خرید/متقاضی فروش / مؤسسه اعتباری.
- ۱۲) **سفارش:** سفارش خرید/فروش ثبت شده در هسته معاملات سامانه.
- ۱۳) **زمان تحقق معامله:** زمانی است که سفارش خرید با یک یا چند سفارش فروش منطبق و معامله منعقد می‌شود.
- ۱۴) **پایاپای:** فرآیندی است که در نتیجه آن، خالص عملیات خرید و فروش ارز هر مؤسسه اعتباری به صورت بدهکار یا بستانکار مشخص می‌شود.
- ۱۵) **حساب واسط:** حساب مرکز مبادله است که جهت تسویه ریالی مبلغ و کارمزد معاملات موضوع این دستورالعمل استفاده می‌شود.

- ماده ۲)** واردکنندگان دارای مجوز معتبر از محل تأمین "مرکز مبادله ارز و طلا" باید به عنوان متقاضی خرید از طریق مؤسسه اعتباری در بستر مرکز مبادله اقدام به تأمین ارز نمایند.
- ماده ۳)** صادرکنندگان، سرمایه‌گذاران خارجی، دارندگان ارزهای قابل عرضه تحت سرفصل‌های فروش ارز از محل مازاد پروانه صادراتی، پیش‌دریافت ارزی و سایر سرفصل‌های مورد تأیید بانک مرکزی در چارچوب مقررات ناظر بر برگشت ارز حاصل از صادرات و سایر مقررات مرتبط، می‌توانند به عنوان متقاضی فروش، از طریق مؤسسه اعتباری، ارز خود را در بستر مرکز مبادله به فروش رسانند.
- ماده ۴)** بانک مرکزی می‌تواند در سامانه به صورت مستقیم یا غیرمستقیم (از طریق مؤسسه اعتباری) به عنوان متقاضی خرید یا متقاضی فروش اقدام به خرید و فروش ارز نماید.
- ماده ۵)** مؤسسه اعتباری به عنوان کارگزار متقاضی خرید و متقاضی فروش می‌تواند در سامانه اقدام به خرید و فروش ارز نماید.

بخش دوم) معاملات غیرمستقیم

فصل اول) وظایف و تعهدات

- ماده ۶)** مؤسسه اعتباری طبق ضوابط بانک مرکزی حداکثر به میزان «مانده ارز تحویل‌شده به خود» توسط متقاضی فروش، تحت نماد مندرج در سامانه، مجاز به سفارش‌گذاری برای فروش است.
- ماده ۷)** سقف سفارش‌گذاری برای خرید ارز تا سقف «مانده مجوز خرید صادر شده توسط بانک مرکزی به‌علاوه کارمزدهای ارزی نقل و انتقال و تبدیلات ارزی» مشروط به تأمین ریال ارزش معامله و کارمزدهای متعلقه در کیف پول ریالی مؤسسه اعتباری است.
- ماده ۸)** متقاضی خرید مکلف است پس از وصول حواله ارزی توسط ذی‌نفع نهایی، دریافت ارز را طی وفق ضوابط ابلاغی ثبت و تأیید نماید.
- ماده ۹)** مؤسسه اعتباری با اخذ مجوز فروش ارز در سامانه موجود بودن ارز را ضمانت نموده و در صورت تطابق سفارش فروش، متعهد به کارسازی ارز موضوع معامله است. تمامی مسئولیت‌های ناشی از مغایرت، عدم موجودی ارز به میزان اعلامی و عدم کارسازی ارز برعهده مؤسسه اعتباری است.
- ماده ۱۰)** مؤسسه اعتباری متقاضی خرید مکلف است امکان انتقال ارز به حساب ذینفع نهایی را تا پیش از سفارش‌گذاری، بررسی و حصول اطمینان نماید. سفارش‌گذاری در سامانه به منزله تأیید و احراز شرایط کارسازی حواله ارزی موضوع معامله تلقی شده و مؤسسه اعتباری متقاضی خرید متعهد به کارسازی وجه به ذینفع نهایی است.
- ماده ۱۱)** مؤسسه اعتباری موظف است پس از کارسازی حواله ارزی موضوع معامله، پرداخت وجه را ظرف وفق ضوابط ابلاغی ثبت و اعلام نماید.

فصل دوم) فرآیند معامله

- ماده ۱۲)** معاملات با رعایت ضوابط این دستورالعمل، از طریق سامانه انجام و سفارش‌گذاری در هر نماد معاملاتی صرفاً در دامنه مجاز نوسان قیمت ارز انجام می‌شود.

- ماده ۱۳)** مؤسسه اعتباری مجاز است تا سقف مانده مجوز فروش در سامانه اقدام به سفارش‌گذاری برای فروش نماید. پس از سفارش‌گذاری، معادل ارز سفارش از مجوز تا پایان جلسه معاملاتی مسدود می‌شود.
- ماده ۱۴)** مؤسسه اعتباری موظف است پیش از سفارش‌گذاری برای خرید در سامانه، معادل ریالی ارزش معامله بر اساس قیمت سفارش هر نماد معاملاتی و کارمزدهای متعلقه را در کیف پول ریالی خود تأمین نماید. پس از سفارش‌گذاری، وجه مذکور در کیف پول ریالی مؤسسه اعتباری تا پایان جلسه معاملاتی مسدود می‌شود.
- ماده ۱۵)** لغو سفارش صرفاً تا پیش از پایان مهلت سفارش‌گذاری امکان‌پذیر است.
- ماده ۱۶)** الگو و نحوه تطابق سفارش‌ها براساس شیوه‌نامه‌ای که به تصویب کمیسیون ارز می‌رسد، انجام می‌شود.

فصل سوم) پایاپای و تسویه

- ماده ۱۷)** مرکز مبادله، اطلاعات معامله را پس از تطابق سفارش‌ها در اختیار مؤسسه اعتباری قرار می‌دهد.
- ماده ۱۸)** در صورت تطابق سفارش و تحقق معامله، وجه ریالی مسدود شده در کیف پول ریالی مؤسسه اعتباری پس از کسر کارمزدهای ریالی تعیین شده به حساب متقاضی فروش منتقل می‌شود.
- ماده ۱۹)** اتاق پایاپای نسبت به محاسبه و پایاپای سازی تعهدات ارزی متقابل مؤسسات اعتباری نسبت به یکدیگر اقدام می‌نماید و مراتب را جهت تسویه و کارسازی به مؤسسات اعتباری اعلام می‌کند. در این صورت کیف ارزی معاملات مؤسسه اعتباری در اتاق پایاپای به میزان وجه معامله، بدهکار یا بستانکار می‌شود.
- ماده ۲۰)** در صورت بدهکاری مؤسسه اعتباری بر اساس عملیات اتاق پایاپای، آن مؤسسه موظف است حداکثر ظرف مدت ده (۱۰) روز کاری پس از روز پایاپای، مبلغ ارز را بر اساس توافق طرفین به حساب اعلامی مؤسسه اعتباری متقاضی خرید کارسازی (منظور از کارسازی، صدور دستور پرداخت است). نموده و وفق ضوابط ابلاغی در سامانه درج نماید. مؤسسه اعتباری متقاضی خرید نیز موظف است دریافت ارز را وفق ضوابط ابلاغی تأیید/رد نماید.
- تبصره)** مسئولیت کلیه تبعات ناشی از عدم اعتبار حساب مقصد معرفی شده برعهده مؤسسه اعتباری متقاضی خرید است.
- ماده ۲۱)** مؤسسه اعتباری متقاضی خرید موظف است حداکثر ظرف مدت ده (۱۰) روز کاری از زمان تحقق معامله نسبت به کارسازی مبلغ حواله به حساب معرفی شده توسط متقاضی خرید اقدام نماید و از زمان کارسازی وفق ضوابط ابلاغی پس از آن در سامانه ثبت و اعلام نماید. در صورتی که مبلغ تأمین ارز ناشی از نتیجه پایاپای به عهده سایر مؤسسات اعتباری باشد، مدت کارسازی مزبور حداکثر بیست (۲۰) روز کاری از زمان تحقق معامله خواهد بود.
- تبصره)** مؤسسات اعتباری مکلفند ضمن تأیید و امضای توافق‌نامه با مرکز مبادله، هرگونه اختیار و اجازه لازم را در خصوص موضوع این ماده به مرکز مبادله اعطاء نمایند.
- ماده ۲۲)** سازوکار پایاپای براساس شیوه‌نامه‌ای که به تصویب کمیسیون ارز می‌رسد، انجام می‌شود.

بخش سوم) معاملات مستقیم

فصل اول) فرآیند انجام معامله

- ماده ۲۳) متقاضی فروش / مؤسسه اعتباری متقاضی فروش نسبت به ثبت مجوز فروش ارز در سامانه اقدام می‌نماید.
- ماده ۲۴) متقاضی خرید / مؤسسه اعتباری متقاضی خرید، اقدام به ثبت مجوز خرید ارز در سامانه می‌نماید.
- ماده ۲۵) متقاضی خرید / مؤسسه اعتباری متقاضی خرید، موظف است پیش از سفارش‌گذاری برای خرید در سامانه، ارزش معامله مشتمل بر ارزش سفارش ارز در هر نماد معاملاتی و کارمزد ریالی مربوطه را در کیف پول ریالی خود نزد مرکز مبادله تأمین نماید. پس از سفارش‌گذاری، وجه مذکور در کیف پول ریالی تا زمان تأیید دریافت ارز توسط متقاضی خرید مسدود می‌شود.
- ماده ۲۶) متقاضی خرید / مؤسسه اعتباری متقاضی خرید، نسبت به سفارش‌گذاری، در سامانه اقدام می‌نماید. در زمان سفارش‌گذاری باید شماره مجوز متقاضی فروش را ثبت نماید.
- ماده ۲۷) متقاضی فروش / مؤسسه اعتباری متقاضی فروش با مشاهده سفارش متقاضی خرید / مؤسسه اعتباری متقاضی خرید، با قبول شرایط درج شده توسط متقاضی خرید / مؤسسه اعتباری متقاضی خرید، نسبت به تأیید آن اقدام می‌نماید.
- ماده ۲۸) متقاضی فروش / مؤسسه اعتباری متقاضی فروش با مشاهده اطلاعات سفارش ثبت‌شده از جمله مبلغ ارز و نرخ ارز، نسبت به تأیید سفارش اقدام می‌نماید. در پایان نشست معاملاتی، معامله تحقق می‌یابد.

فصل دوم) تسویه

- ماده ۲۹) بعد از تحقق معامله، متقاضی فروش / مؤسسه اعتباری متقاضی فروش باید نسبت به کارسازی وجه در بازه زمانی مورد توافق و ثبت آن در سامانه اقدام نماید.
- ماده ۳۰) با تأیید دریافت ارز توسط متقاضی خرید / مؤسسه اعتباری متقاضی خرید، ریال معامله از حساب مرکز مبادله به حساب اعلامی توسط متقاضی فروش واریز و تعهد صادرکننده رفع خواهد شد و پس از طی فرآیندهای تعریف شده در سامانه‌های ارزی، مجوز ترخیص کالا برای متقاضی خرید (کد ساتا در سامانه سمتاک) صادر خواهد شد.
- ماده ۳۱) در هر مرحله از معامله قبل از تأیید نهایی دریافت ارز توسط متقاضی خرید، امکان انصراف از معامله و لغو آن با توافق طرفین معامله امکان‌پذیر خواهد بود.
- ماده ۳۲) تاریخ معامله در سامانه به عنوان تاریخ تأمین ارز و تاریخ تأیید دریافت ارز توسط متقاضی خرید به عنوان تاریخ صدور حواله تلقی می‌شود.
- ماده ۳۳) مسئولیت و ریسک‌های مترتب بر انجام معاملات مستقیم کاملاً متوجه متقاضی خرید و متقاضی فروش است.

بخش چهارم) کارمزدها

- ماده ۳۴) حداکثر میزان کارمزدهای نقل و انتقالات و تبدیلات ارزی و کارمزدهای ریالی ارائه خدمات عاملیت و کارگزاری مؤسسات اعتباری در معاملات مستقیم و غیرمستقیم توسط بانک مرکزی اعلام می‌شود.
- ماده ۳۵) در معاملات غیرمستقیم کارمزدهای ناشی از نقل و انتقال و تبدیلات ارزی به عهده متقاضی خرید است که به صورت ارزی محاسبه، به سفارش اضافه و به صورت ارزی تسویه می‌شود.
- ماده ۳۶) کارمزد مرکز مبادله بابت هر معامله اعم از مستقیم و غیرمستقیم توسط هیأت عامل بانک مرکزی تعیین و ابلاغ می‌شود.
- تبصره) معاملات بانک مرکزی مشمول کارمزدهای موضوع این ماده نیست.

بخش پنجم) مقام ناظر بازار

- ماده ۳۷) مقام ناظر بر عملیات مرکز مبادله، «اداره پایش بازار ارز» بانک مرکزی است. تفکیک وظایف کمیته مدیریت بازار ارز، ناظر و مجری (مرکز مبادله)، مشتمل بر تعیین دامنه نوسان روزانه قیمت، انتشار نرخ ارز، نحوه محاسبه قیمت پایانی، بازه زمانی و تعداد جلسه معاملاتی، ایجاد/لغو محدودیت خرید و فروش مؤسسات اعتباری و بازرگانان در سامانه، جلوگیری از تطبیق سفارش‌ها حسب شرایط بازار و ضرورت، تعیین سقف مجاز خرید و فروش در سامانه، دستور توقف انجام معامله در یک یا چند نماد معاملاتی و یا تمامی معاملات و سایر موارد، به موجب شیوه‌نامه‌ای است که به تصویب کمیسیون ارز بانک مرکزی می‌رسد.
- ماده ۳۸) مرکز مبادله می‌تواند در صورت وقوع بروز اختلالات فنی و سامانه‌ای با هماهنگی با مقام ناظر، انجام معامله در یک یا چند نماد معاملاتی و یا تمامی معاملات را به مدت محدود یا نامحدود، متوقف نماید.
- ماده ۳۹) هرگونه تغییر در جلسه معاملاتی، توسط مرکز مبادله اطلاع‌رسانی می‌شود.
- ماده ۴۰) مرکز مبادله می‌تواند در صورت وقوع اشتباه یا خطای معاملاتی ناشی از اشکال فنی سامانه، سفارش‌های ثبت‌شده در سامانه را حذف یا از تطابق آن‌ها با یکدیگر جلوگیری نماید.
- ماده ۴۱) بانک مرکزی با تعیین ضوابط ناظر بر بدهی مؤسسات اعتباری در پایاپای، می‌تواند سفارش‌گذاری توسط مؤسسه اعتباری در سامانه را محدود و یا مسدود نماید.

بخش ششم) سایر موارد

- ماده ۴۲) متقاضی خرید و متقاضی فروش / مؤسسه اعتباری مکلف است قبل از انجام معامله، تمام تعهدنامه‌ها و قراردادهای مربوط به معاملات را تأیید و امضا نماید.
- ماده ۴۳) مرکز مبادله و اشخاص مشمول این دستورالعمل (مؤسسه اعتباری، متقاضی خرید و متقاضی فروش) متعهد و ملتزم به رعایت کلیه قوانین و مقررات جاری کشور و ضوابط ابلاغی بانک مرکزی هستند.
- دستورالعمل معاملات بازار ارز تجاری مرکز مبادله ارز و طلای ایران مشتمل بر (۴۳) ماده و (۳) تبصره وفق رأی شماره ۱۶/۲۹ مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۰ کمیسیون ارز بانک مرکزی به تصویب رسید.